

גליון ב', 14.2.2020 י"ט שבט תש"ף

דבר המערכת

"אומרים שהמשפט הראשון בכל נאום הוא הקשה ביותר. הנה הוא מאחורי."
כך בחרה ויסלבה שימבורסקה, משוררת פולנייה, לפתוח את נאום הזכייה שלה בפרס נובל.
התחלות הן תמיד קשות. אין תבנית לפעול לפיה, אתה הוא האדם שמניח את אבן היסוד, שלד הבניין כולו תלוי בכך.
כעת אנו מניחים את האבן השנייה.
הדרך מתחילה להתעצב, השביל מתחיל להיראות סלול יותר ואנו נרגשים ומצפים להמשך הדרך.
שבת שלום,
יעל ואדם

גלובליזציה | לימור ויסברט

מה שמעסיק אותי בזמן האחרון הוא מבט על תהליכים גלובליים. אני מבינה שרשת מסועפת של קשרים בין מדינות ותאגידים משפיעה על מה שנראה בעינינו מקומי ושלנו בלבד. לכאורה, זה נראה מובן מאליו- אך עומק ההשפעה- לא תמיד מובן לנו עד הסוף.
למה אני מתכוונת?

זה לא סוד שמוסד המשפחה עובר טלטלה רצינית. פחות זוגות רוצים להתחתן, יותר זוגות בוחרים להתגרש
המשך בעמ' הבא

מה עושה אילון מאסק? | אורי שבטל מסופה | עמ' 7

פרשת השבוע | דניאלה וונש מהכפר | עמ' 2

לומדי הדף יומי בכפר בבירור מקומו של המלך | עמ' 4-5

שאלו אליעזרי ממחזור י"ח מעיזה להיות חילונית | עמ' 8

על מתמטיקה ופילוסופיה | יובל פורת מכפר אדומים | עמ' 11

אורן רובין מהכפר משוחח עם א.ד. גורדון לקראת ט"ו בשבט | עמ' 3

בלה בליסימה | יהונתן סמט מנופי פרת | עמ' 9-10

לבדך וכל העם ניצב עליך מן בוקר עד ערב”
(י”ח, י”ד).

לאחר יציאת מצרים, משה החל להנהיג את העם לבדו. כל הבעיות, השאלות והמחלוקות היו מגיעות אליו והוא נאלץ להכריע. יתרו מייעץ למשה להפסיק לעבוד לבד, מכיוון שזה פוגע ביחס שהוא נותן לכל סוגיה שעליו לפתור. אין לו זמן להתייחס ברצינות לאנשים שבאים אליו עם שאלות קשות באמת, מכיוון שיש עליו כל כך הרבה עומס מאנשים אחרים. דבר זה פוגע בעם, שלא יכול באמת להישפט במשפט צדק.

ממילותיו של יתרו ניתן גם להבין שההנהגה של משה, שבה כל האחריות נמצאת על כתפיו

שלו, לא רק פוגעת בעם אלא גם במשה עצמו. בסופו של דבר, משה הוא אנושי כמו כל אחד ואחד מאתנו, וגם הוא לא יכול לקחת על עצמו כל כך הרבה משימות ולהישאר בריא בנפשו. העומס הרב והסוגיות המגוונות והקשות ימנעו ממנו לעבוד כמו שצריך ולטפל בעצמו. גם מנהיג צריך לדעת לסמוך על אחרים ולתת להם לעזור לו. מנהיג שיודע להקיף את עצמו בחברים טובים, באנשים שהוא יכול לסמוך עליהם, ימנע מראש פגיעה בעצמו וקריסה תחת עומס משימות.

לכן, משה מקשיב לעצתו של יתרו וממנה תחתיו “שרי אלפים ושרי מאות שרי חמישים ושרי עשרות”, שהם היו אחראים לשפוט את העם ולהפנות את הסוגיות הקשות יותר למשה. בכך משה היה פנוי בצורה המיטבית

המשך בעמ' הבא

ופחות ילדים באים אל העולם מדי שנה. אפשר להסתכל על זה מקומית ולהסיק שיש לנו בעיה ישראלית, אך נתונים גלובליים משנים לגמרי את התמונה. נתונים מיפן, שבדיה, צרפת, איראן ועוד מצביעים על כך שדווקא בישראל שיעור הילודה נשאר גבוה ביחס לעולם. השאלה איננה אם כן: מדוע שיעור הילודה קטן בשנים האחרונות? אלא שאלה אחרת: איך ייתכן שביחס לעולם המערבי בו שיעור הילודה קטן, עדיין שיעור הילודה בישראל, נשאר גבוה.

דוג' נוספת: ישראל נחשבת למדינה קטנה אך לכזו שהון עולמי רב מושקע בסטארטאפים שלה. אם נסתכל מקומית- כל השקעה של כסף סיני באזורנו- היא הצלחה ישראלית. אם נביט בתהליכים גלובליים- דומיננטיות יתר של סין היא החלשה של מערכת היחסים בין ישראל לארה"ב. גם כאן השאלה איננה מה כדאי לנו מבחינה כלכלית אלא מה לא כדאי לנו מבחינה מדינית.

איזו שאלה שואלים כידוע היא הגדרת שדה אחר של תשובה.

שנשאל שאלות טובות!

פרשת השבוע | דניאלה וונש

פרשת השבוע שלנו, פרשת “יתרו”, פותחת בפגישה בין משה ליתרו חותנו. יתרו, כהן מדין, שמע על הניסים אשר עשה ה' לעם ישראל בצאתם ממצרים, שמח בכך ואף מודה לה' ומקריב לו עולות וזבחים.

רגע לאחר מכן, יתרו שם לב שיש בעיה בדרך ההנהגה של משה את העם, ושואל אותו: “מה הדבר אשר אתה עושה לעם מדוע אתה יושב

לעזור לעם ולשפוט בצדק את הסוגיות הקשות, וגם נשאר שפוי ומנע מראש פגיעה בעצמו. מאחלת לכולנו שנזכה למצוא את האנשים הנכונים, להקיף את עצמנו בהם, וללמוד לסמוך עליהם, ובכך כל אחד ואחת יוכלו לעבוד ולפעול בצורה הכי טובה. וכמובן, לא לשכוח שיש חברים סביבנו, שגם הם מחפשים את "שרי האלפים ושרי המאות" להישען עליהם ולעבוד איתם, ואם נופלת בחלקנו הזכות להיות תמיכה זו לבן אדם אחר, אסור לנו להפנות גב ולהתעלם.

שבת שלום

החשיבות שבחידוש | אורן רובין

עם תחילת המאה ה-20 החג קיבל חידוש נוסף על ידי א.ד. גורדון וקבוצת מורים עבריים.

השילוב בין החזרה לארץ ישראל יחד עם הצורך בגיוס כספים מיהודי העולם על ידי קק"ל שינה את מהות החג לחג הנטיעות הרשמי של ישראל, דבר אשר היה לנקודת שיא בלוח השנה הציוני.

חג האילנות הוא דוגמא קלאסית לחשיבות שבפרשנות ובחדשנות. החג מראה לנו איך כל דור פירש את חשיבות החג ביחס לתקופתו, דבר שהפך את מעמד החג משיטת מס מסוימת ליצירת סדר וברכה על תוצרת הארץ עד לחג המעודד נטיעת עצים ואבן יסוד מהציונות בארץ.

א.ד. גורדון אמר פעם "כי הטבע הוא לאדם המרגיש להצהיר ממש מה שהמים הם לדג. כי לא רק להשקפתו בבואתו של הטבע בתוך נפשו זקוק האדם."

על פי תפיסה זו קיבל החג את משמעותו היום.

א.ד. גורדון שהיה מאנשי הרוח של העלייה השנייה, האמין שניתן לתקן את ההיסטוריה ולשכתב אותה לא על ידי אלימות אלא על ידי חינוך והסברה שהאדם הוא האחראי לטבע ושהוא צריך להרגיש זיקה אליו.

ט"ו בשבט בתקופה המקראית היה מועד שולי שסימל שנת מס מסוימת.

האבסורד הוא שגם בתקופות שבהם מרבית העם התעסק בחקלאות בצורה יום יומית, ט"ו בשבט היה נחשב למועד שולי, דבר שגרם להיכחדותו ביציאה לגלות.

כמה מאות שנים אחר כך, קבוצה קבלית בצפת החליטה שהיא מחזירה את החג, אבל עם חידוש שנתן לו מעמד רחב יותר בתרבות היהודית, סדר הט"ו בשבט - סדר שבו אוכלים את פירות הארץ, שותים ארבע כוסות ומברכים את האדמה ואת תוצרת ארץ ישראל.

בזכות אותה קבוצת מקובלים המסורת הופצה בקרב קהילות יהודים שונות וכך "השתרש" החיבור בין האדם, הטבע והאל.

לֹא־נָבִיא אָנֹכִי וְלֹא בְּנֵבִיא אָנֹכִי כִּי־בֹקֵר אָנֹכִי וּבֹלֵס שְׁקָמִים :
 בפתחת דף ל"ד, במסכת ברכות, מסופר לנו שראוי לאדם המתבקש להיות שליח ציבור לסרב תחילה ורק לאחר שמבקשים ממנו עוד פעמיים, לעלות. הסרבנות, בדומה למלח, טובה במידה מועטה. אמרה זו מעוררת שאלה- אם האדם מתכוון לעלות במילא, למה לחכות שיבקשו ממנו שלוש פעמים? הרי המשנה מורה לאדם המתבקש לעבור על פני התיבה לא להיות סרבן. מדוע הגמרא בכל זאת מוסיפה את מידת הסרבנות?

את התשובה לשאלה זו ניתן למצוא בהמשך הדף.
 הגמרא ממשיכה ומתארת דיני תפילה כאלו ואחרים (המושג תפילה בגמרא מתייחס לתפילת עמידה. תפילת עמידה מחולקת לשלושה חלקים: שלוש ברכות ראשונות הנפתחות בברכת האבות, שלוש עשרה ברכות אמצעיות ושלוש ברכות אחרונות הנפתחות בברכת הודאה). בין הדינים שהגמרא מפרטת עליהם הוא הזמן במהלך התפילה בו האדם מבקש מקב"ה בקשות. רב יהודה קובע- באמצע התפילה.

רב חנינא מסביר: ברכות ראשונות דומות הן לעבד שמשבח את אדונו, ברכות אמצעיות דומות הן לעבד המבקש מזון מאדונו, ברכות אחרונות דומות הן לעבד הנפרד מאדונו לאחר שקיבל את שהזדקק לו. מדברים אלו אנו למדים שהצורה בה ניגשים לתפילה צריכה להיות בתודעת עבד. דין נוסף שמפרטת עליו הגמרא הוא מתי אדם כורע בברכות בתפילת עמידה.

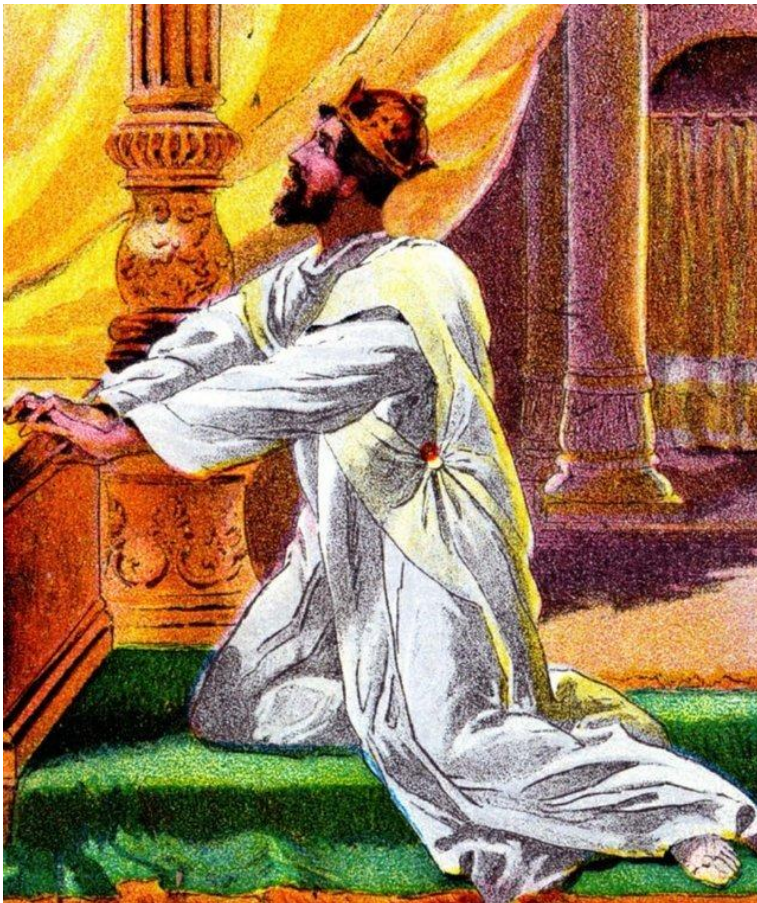
אדם פשוט כורע בברכת אבות ובברכת הודאה בתחילתן ובסופן.

כהן גדול כורע בסוף כל ברכה.

מלך כורע בתחילת ובסוף כל ברכה.

יש שסוברים שרבי יהושע בן לוי מסביר דין זה בצורה אחרת. כהן גדול כורע בתחילת ובסוף כל ברכה. מלך כורע על ברכיו ולא קם עד גמר התפילה. זאת אנו למדים משלמה המלך, "ויהי ככלות שלמה להתפלל אל ה'... קם מלפני מזבח ה' מכרע על ברכיו". החכם באדם, הנמצא מכל הבחינות בדרגה הגבוהה ביותר, בעומדו מול בורא עולם צריך להיות פיזית (ומחשבתית) נמוך. שווה בנפשכם- המלך, שלוש פעמים ביום, כורע על ברכיו ואומר בגופו- "כחי ועוצם ידי לא עשה לי את החיל הזה."

המשך בעמ' הבא

דף ל"ד נחתם בסיפור על רבי חנינא בן דוסא. מסופר עליו שתפילתו נשמעת ונענית כי הוא דומה לעבד. הגמרא מספקת לנו תשובה לשאלתנו ההתחלתית, הגמרא מלמדת את מידת הסרבנות כי

רצוי שאדם הנבחר להיות שליחו של הציבור ייגש אל התפילה בסרבנות של "איני כדאי", סרבנות שנובעת מתודעת העבד, תודעת שירות, תודעת האחר. עם זאת, אמרתה של הגמרא עדינה, סירוב יתר נמשל לתבשיל מלוח מדי.

מידה זו לא שמורה רק לשליח הציבור לתפילה, אלא היא רלוונטית לכל שליח שאנו כציבור בוחרים לשלוח או כיחידים נשלחים. עצם הביטוי "שליח ציבור" מגלם בתוכו את מידה זו, הרי השליח הוא סך הכל פועל. מעבר לכך, נאה יהיה לכל אדם בעל כח ומעמד לעסוק מתוך קטנות וענווה.

שוב אינו זוקף / נצר לאו

"המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שנאמר

(מלכים א ח, נד) ויהי ככלות

שלמה להתפלל וגו' קם מלפני

מזבח ה' מכרוע על ברכיו:"

ברכות ל"ד ע"ב

הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כּוֹרֵעַ עַל בְּרַכְיֹו הַלְיָלָה

הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הֶחֱכֵם בְּאָדָם בּוֹכָה וּמִתְפַּלֵּל הַלְיָלָה

הַלְיָלָה כּוֹרֵעַ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הֶחֱכֵם בְּאָדָם

כּוֹרֵעַ עַל בְּרַכְיֹו הַלְיָלָה

הַמֶּלֶךְ זָקֵן וְעוֹרוֹ מְקַמֵּט וְזִמְנוֹ קָצָר. בְּרַכְיֹו כּוֹאֲבוֹת נְעוּצוֹת עַל הַשֵּׁשׁ

קָר לוֹ וְיִשְׂרִירֵי יְרַכְיֹו רוֹעֲדִים. אֶת הָאֱלֹהִים הוּא יֵרָא הַלְיָלָה

הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הַזָּקֵן, הֶחֱשׁוּב, הֶחֱכֵם בְּכָל אָדָם מִפְּחַד מְאֹלָהִים

מִי הוּא זֶה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

מִי הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד

בְּאֲמֻצֵּי הַלְיָלָה עַל הַבְּרַכִּים כּוֹאֵב. בּוֹכָה. מִתְקַמֵּט.

מָה הַכְּבוֹד

בְּאֲמֻצֵּי הַלְיָלָה מִתְמוּטֵט עַל פְּנָיו. נוֹפֵל. שׁוֹקֵעַ

מִים שְׁחָרִים מִתְהוֹם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלוֹ

תִּינּוּקוֹת נִחְצִים לְשָׁנִים וְשִׁמְשׁוֹת מִתְרַסְּקוֹת כֹּתֵר מְזֻהָב

מִתְחַת שֵׁשׁ רְעִידַת אֲדָמָה מִתְקַרְבֶּת. תִּכְף הַמִּמְלָכָה תִּשְׁמַד

הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הֶחֱכֵם

הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הָאָדָם

כּוֹרֵעַ בְּלִילָה בְּבִכֵי וּמִתְפַּלֵּל

מ ש ו ר ר י ם | א ל כ ס נ ד ר פ ן

השיר נכתב 1932

בית ראשון: כאן מתוארים המשוררים לראשונה כמצרפי מילים ורגשות (דמע וצחוק) לנשק המהפכה. (מכאן ואילך מוטיב חיטול הנשק באש והמרד והמהפכה בכלל ילווה את כל השיר) הם מצורעים ועקודים - כלומר, לא מתקבלים על ידי החברה והנורמה שהם יוצאים נגדה, החברה רוצה להקריב אותם - להרוג אותם, אך הריח שלהם נישא למרחוק ומשפיע בהיקף גדול. בית שני: כאן כבר ישנה התפתחות במעשי המשוררים, הם מאירים את המציאות המעורפלת שקשה להבחין בה בעזרת החלום. (אי אפשר שלא לחבר את הרעיון הזה ל"תפילה

על הבדות" של שלונסקי משבוע שעבר). למרות הקלונות של החברה כלפיהם הם מחללים את הקודש, ומקדשים את החטאים. הם מערעים על המוסכמות. ומניפים את השירים כחרבם במלחמה נגד הנורמה. בית שלישי: כמו בבית הראשון שמדמה את השפעתם של המשוררים לקטורת הנפוצה לכל עבר, אומר המשורר כי "בכל מקום נבוא" צילי השירים מזניקים בדממה כמו אזעקה בשרפת כפר. זה רגע אסון נוראי שמתקשר שוב למהפכה. הם מסלימים את חריפותם של שיריהם וברוך זו מנחים את עצמם הלאה. בין הפחד והעשן (שאולי מתקשר גם הוא לערפילי היש) הם הולכים אחרי השיר. בית רביעי: הבית הזה מתאר את רגע נפילת רוח המרד. כשיירגעו הרוחות והלהט הראשוני לא יוביל אותם יותר הם יסיפו ללכת עם הפיוט ולנדוד בכל מקום בלי יכולת להבהיל (לעורר) עוד אוזניים שלא קשובות למהפכה שלהם. זה מחובר גם לשירה - היא אינה מובנת למי שאינו רוצה להבין. ייתכן שאפשר לפרש את הדמוי לקין כתחושת אשמה שירגישו כשתירגע רוח הסערה הראשונית שלהם. בית חמישי: כאן מתוארת עבודת המשורר כיעוד שנקבע מראש. המשורר נועד לספוג סבל וכאב (חלודה) ולהוציא מהם יצירת אמנות ושיר (זהב). ישנו ציווי שטבוע בהם להתפשט בסביבה, להשפיע בגדול בשעה ש"הקרדום מונף" כלומר לפי צו השעה על המשורר יש ציווי להשמיע את קולו ולהיות מעורב. באופן נצחי להיות לוחם של האור ושל האמת. ועד שיבוא ערב (יהיה חושך) הם יסיפו לנצנץ ולהוסיף אור במרדם.

אלכסנדר פן: (נולד בשם אברהם פפליקר שטרן) 14 בפברואר 1906 – 19 באפריל 1972 בן 66. היה משורר ישראלי. כתב

שירים רגשיים ויצריים וכן שירים אידאולוגיים-פוליטיים. התחיל את המפעל של טור שבועי פוליטי והורישו לאלתרמן. כתב ליריקה סוציאלי-חברתית וליריקה אישית. נודע בתולדות חיים סוערים, החל מאגדה על סב שגידל אותו עד שמת מדוב כשהיה בן עשר, נודים כילד ברחבי ברית המועצות, שהות בכלא הרוסי, וכלה בחיי הבוהמה בתל אביב, נישואים רבים, משיכה לארץ ישראל ופעילות קומוניסטית פוליטית בארץ.

בְּכִשְׁוֹנֵי־מְלִים לְבִינו אֵשׁ הַדְּמֵ,

בְּלֶהֱג אוֹתִיּוֹת רְדָדְנוּ עֶשֶׂת־צְחוּק...־

מְצַרְעֵי חֲזוֹן וְעִקּוּדֵי הַזְּמֵר,

כְּקַטְרֵת מְזֻבְחֹת נִתַּע לְמֶרְחוּק.

בְּעֶרְפְּלֵי הַיֵּשׁ כְּבֹדְשָׁא הַתְּפִלְשָׁנוּ

הַצִּית שְׁמֵשֵׁי חֲלוֹם בְּשֶׁחַק הַקְּלוֹנוֹת.

חֲלָלְנוּ קְדָשִׁים, וְחָטָא עַל חָטָא קִדְשָׁנוּ

בְּהֶטְרֵף הַדָּם בְּלֶהֱב מְנַגִּינוֹת.

בְּכָל מְקוֹם נְבוֹא – צְלִילֵינוּ דְּמֵי יַזְנִיקוּ,

כְּנֹעַקַת דְּנָדוֹן בְּתַבְעֵרַת כְּפָרִים.

נִסְלִים שׁוֹרוֹת חֲרוֹז, וְהוּ שַׁיֵּאֲפִיקוּ

תּוֹרַת בְּעוֹתֵי־עֶשׂוֹ הַדְּרָה לְגֶשְׁרִים.

וְאִם תִּשַׁח אֵי־שָׁם הָרוּחַ הַמּוֹרֶדֶת

בְּאֶפְס אוֹן הַבְּהִיל אֲזַנִּים עֲרֻלוֹת, –

נְנוּעַ מְזִי־פִיּוֹט וּמְקַיְנֵי־מוֹלֶדֶת

קִיֹּז שְׁבִילֵי דְּמִים בְּאֶלֶף מוֹלֶדוֹת.

נֹועֲדָנוּ פֹּז הָקִיא וְחֶלְוֶה לְכַלּוּעַ,

צִוִּינוּ: הַשְׁתַּרְרַ עֵת הַקְּרָדֵם מוֹנֵף.

בְּחֲרוּלֵי־הַזְּמֵן, כְּפֶרְפְּרֵי־אֵלֶה

עַד עָרַב נִזְקַק וְנֶאֱסַף כְּנֵף!...־

כבשוני יכול להתפרש כבשן - מקום עשיית המתכת ויכול להתפרש כבשון - סוד עמוק ונסתר. כבשוני-מילים בצירוף הפירושים - מקום צריפת המילים ועיבוד הנסתר שבהן לצורה ליבינו אש הדמע הגדלנו את האש של הדמע, העצמנו את העצב. בלהג גם כאן יכול לומר פטפוט ויכול לומר עיון רב בכובד ראש ואולי היינו הך ובכל אופן עוסק בעיסוק כפייתי באותיות. רידדנו גם עשינו רדוד - הורדנו ברמה, וגם מפועלי הצריפה - לרדד מתכת עשת יכול להבין גוש מתכת שממנו יוצקים, ויכול לומר מחשבה, הגיג עשת-צחוק ככל הנראה גם כאן ליכוד הרעיון - מחשבת-צחוק שניתן לרדד

כגוש מתכת מצורעי חזון מגורשים מהמחנה בשם החזון שלנו ועקודי הזמר לפי הוי המנוקדת שורוק הכוונה כאן היא כפות למזבח לקראת הקרבה. אבל כדאי לשים לב למשחק המילים עם "עקוד" מסיפורי יעקב שפירושו מנוקד, כקטורת מזבחות ריח ניחוח נתע נפוץ למרחוק כמו ריח הקטורת במקדש שנאמר עליו שהיו מריחים אותו למרחוק. בערפילי הייש חוסר הודאות שבקיום כבדשא התפלשנו היה לנו נעים לרבוץ בו הצית בעודנו מציתים שמשו חלום להאיר את החושך של המציאות בבחירות החלום בשחק הקלונות בשתיקתם של הקלונות כלפינו, העלבונות כלפי הרעיונות שלנו, הצתנו אש חלום חללנו קודשים, וחטא על חטא קידשנו היפוך המציאות - החטא קדוש והקודש - חול. כדאי לבדוק את הקשר לביטוי "להוסיף חטא על פשע" בהיטוף הדם מטלטל, מתערבב, אולי גם מלשון - טרף. בלהב מנגינות חרב המנגינות, איתן הם (המשוררים) לוחמים במוסכמות. צלילינו שירינו דמי בדממה כזעקת אזעקה דנדון לצלול פעמונים בתבערות כפרים ניתן להניח כי מדובר בכפרים ששורפים המשוררים כשהם באים "בכל מקום" בשיריהם. נסלים שורות חרוז במובן של הסלמה - ניקח אל הקיצון המהפכני את שורות החרוז (השירים), שימו לב למשחק המילים עם "סולם" מוזיקלי, והן שורות החרוז שיאפיקו ייצרו אפיקים, נתיבים בתוך ביעותי-עשן מהאש שהציתו אל הדרך לגשרים ייתכן שהכוונה לגשרים שיוצאים מהכפר, כלומר השירים הם שיראו להם את הדרך הלאה. ואם תישח תיפול אי-שם ניתן להניח שמדובר אי שם מעבר לגשרים הרוח המורדת של המשוררים ושיריהם באפס און בלי כוח הבהיל אוזניים ערלות שאטמות מלהקשיב, - ננוע המשוררים מזי-פיוט רזים מפיוט, בלי יכולת לייצר שירה גדולה ומקוייני-מולדת מלשון קין מסיפורי בראשית, שנענש לנדוד על פני הארץ ללא מולדת ועל שמו אות קין. ניתן לתרגמו - חסרי מולדת קיין באופן אקטיבי לעשותם קין, להטביע בהם את אות קין רוצח אחיו הנע ונד שבילי דמים מן המרד והמהפכה שחוללו באלף מולדות כיוון שחסרי

מולדת הם מצד אחד, ומתפשטים בכל מקום שהוא מצד שני. נועדנו פז הקיא לייצר זהב, דבר גדול ומופתי וחלודה לבלוע מתוך הרע והחסר שהם חווים במציאות הם מוציאים את הזהב, צווינו: על ידי מי? השתרר להתפשט, להשתלט עת הקרדום מונף הוצאה להורג - אפשר שבעוון המהפכה והמרד שלהם ואפשר בעת שיש סכנה מרחפת באוויר. כחרולי-הזמן, קוצים, דוקרים ומאיימים כפרפרי-אלוה ייתכן והכוונה לנצחיות בשני הביטויים האלה עד ערב עד שיחשיך במובן המטאפורי והאור של המשוררים יאבד נזקק נוציא זיקים, ננצנץ ונאסוף כנף!... נקפל את הכנפיים, נשמור על העדינות ויכולת הריחוף שלנו.

כל חנות במדינה ולקבל מסלולים להגעה אליה. ב-1999 מכרו הוא ואחיו את החברה ב-307 מיליון דולר!

PayPal:

ב-1999 הקימו מאסק ואחיו את החברה X.com שלאחר מכן השתלבה עם עוד חברה שהעבירה תשלומים דרך דואר אלקטרוני. ב-2001 שונה השם לפייפל שכולנו מכירים היום, ובשנת 2002 מכרו את החברה ל-eBay תמורת מיליארד וחצי דולר.

SpaceX:

החברה נוסדה בשנת 2002 ומאז היא מייצרת טילי חלל וכלים לוויינים במטרה אחת מרכזית לשנות את התפיסה העקומה שלנו שהמציאות של כל בני האדם חייבת להתקיים על כדור לכת אחד שיכול, כפי שכבר קרה בעבר להשמיד את כל מי שחי עליו. ספייס אקס עשתה פרויקטים רבים כמו טיסות סביב כדור הארץ ותמיכה בחברה הישראלית SpaceIL במטרה לקדם כמה שיותר מהר את ההפיכה שלנו, בני האדם, ליצור שלא נסמך רק על כוכב לכת אחד.

Tesla:

עוד אחד מהפרויקטים שמשנים את פני כדור הארץ היא יצרנית הרכב השווה ביותר בעולם, טסלה. מטרתה של החברה היא לייצר עולם שבו אנחנו לא נשענים על מאובנים כדי לייצר אנרגיה, ובנוסף להפסיק את טעויות האדם על הכביש. הוא עושה זאת בעזרת רכבים חשמליים המשך בעמ' הבא

אילון מאסק הוא יזם אמריקאי מוצלח שמנסה לשנות את הדרך בה אנו חיים כרגע ותופסים את מציאות חיינו.

אילון נולד בדרום אפריקה בשנת 1971. בגיל 10 קיבל את המחשב הראשון שלו, בגיל 12 כבר יצר את המשחק הראשון של שלו balstar, שמכר תמורת 500 דולר.

בגיל 17 היגר מאסק הצעיר לקנדה בכדי להמנע מהשירות הצבאי החובה שיש בדרום אפריקה, 3 שנים לאחר מכן עבר לארצות הברית בשביל ללמוד באוניברסיטת פנסילבניה שם סיים תואר ראשון בכלכלה ובפיזיקה.

חיי העסקים:

TESLA

Zip2:

בשנת 1995 התחיל ללמוד פיזיקה באוניברסיטת סטנפורד קליפורניה. אחרי יומיים פרש מהלימודים, הצטרף לאחיו להקמת החברה Zip2 שבעזרתה, דרך האינטרנט שהיה אז בתחילתו תוכל למצוא

שמותקנת בהם נהיגה אוטונומית (עדיין בשלבים מוקדמים אבל התוצאות עד עכשיו מראות שזה הולך לשם ובקרום מאוד!)

טסלה לאחרונה עברה את וולקסווגן כיצרנית הרכב

השנייה בשוויה בכל העולם ועכשיו החברה היחידה שעומדת בין טסלה לבין המקום הראשון היא טויוטה.

למאסק יש עוד כמה חברות מעניינות, SolarCity שמקימה שדות סולאריים ומפתחת אנרגיה סולארית ברחבי ארצות הברית, ועוד כמה חברות שהמעניינת מבניהם רוצה לפתור את בעיית העומס בכבישים על ידי הקמה של מנהרות תת קרקעיות שישמשו למעבר מהיר בין מקומות מרכזיים בערים.

מאסק הוא אליל בעמק הסיליקון שדרך הראייה שלו של העולם שינתה לגמרי את כללי המשחק בעולם ההייטק. אילון ימשיך וישנה את פני העולם בראייה ארוכת שנים מפליאה שמתחילה להניב פירות, עכשיו, כמעט 20 שנה לאחר הקמתן של חברות הענק שלו.

כולנו צריכים לקחת משהו מהראייה הרחבה שלו על העולם והתפיסה ששינויים לוקחים זמן.

מאסק בחדשות בשבוע האחרון בגלל קריאתו לאנשים למחוק את חשבון הפייסבוק שלהם, בגלל העובדה שאדם אחד שולט על התוכן והידע של 2.5 ביליון איש, אבל זה כבר נושא לטור אחר);

שבוע טוב ושבת שלום

העוז להיות חילונית | שאלי אליעזרי

מה זה להיות חילונית שסיימה מכינה? שאלה רצינית. לפני שהגעתי למכינה, לא ידעתי כלל מה זה אומר יהדות, ויהדות חילונית בכלל היה מושג זר לי. בחצי השנה הראשונה של המכינה נהניתי מלימוד היהדות, אך הדבר לא נגע לי פרקטית בחיי היום יום.

כאשר הגיע פסח, הייתי בליל הסדר עם משפחתי, שיש לציין שהיא חילונית מאוד. אף אחד לא התעניין בחג או במנהגים, למעט בת דודתי ששאלה לאחר שקראנו פסקה מן ההגדה "מישהו יכול להסביר מה קראנו עכשיו?" לולא אביה המקסים לאף אחד לא הייתה תשובה. אביה הסביר לכל המשועממים בשולחן (חוץ ממני) מה קראנו, והסביר בפירוט.

רק אז קלטתי את גודל האחריות שניצבת בפני. הבנתי שאם לא אלמד יהדות, ולא אלמד לעומק את החגים, לילדי ונכדי לא יהיה שום מושג, ומי יודע אם ימשיכו לחגוג פסח. או כל חג.

איך ייתכן שדווקא כשיש לנו מדינה אנחנו נש כח את היהדות שהחזיקה אותנו כל כך הרבה שנים? הגיוני שהילדים שלי ישאלו אותי שאלה על חג מסוים ולא אדע לענות? מי יענה אם לא אני?

ואז החלטתי לשים לי מטרות קטנות ופרקטיות שיחזיקו את היהדות שלי ויעצבו אותה כך שהיא לא תיעלם לאחר שהמכינה תיגמר.

ובכן זה לא כל כך קל כמו שזה נשמע. המשפחה כולה חילונית,

המשך בעמ' הבא

מביך לבקש להדליק נרות, לקרוא את הפרשה, והשבתות לא מרגיעות בכלל. אז מודה שאני בעצמי עדיין לא מצאתי את הדרך, אבל זה עדיין בתהליך. אני מנסה לשדל את הקרובים אלי ללמוד איתי, שזה אתגר גדול, אך האתגר הזה הוא בדיוק מה שאני צריכה כדי להמשיך ולקיים יהדות חילונית. אני מבקשת מכם החילונים- אל תוותרו על היהדות שלכם, היא לא רק של הדתיים, היא גם שלנו. אל תפסיקו ללמוד ולדעת, והתעקשו שדברים יהיו קצת אחרת. אל תשכחו מה אתם עוברים בשנה הזו. האחריות שלנו גדולה, כי מהתחושות שלי היהדות של החילונים נעלמת, אז בואו נשנה זאת יחד.

סיפור איתו ראוי ילדים לחנך | יהונתן סמט

ב-12 למאי 1992 דוקר עדנן אלפאנדי- צעיר בן 21 מבית לחם שני ילדים בשוק מחנה יהודה בירושלים.

לאחר הפיגוע המון זועם רודף אחרי המחבל ומתחיל להכות אותו בחניון סמוך.

אישה חרדית, אם לשמונה בשם בלה פרוינד עוברת ליד האירוע, רואה את המתרחש ואת הלינץ' שעומד להתחולל ונשכבת על המחבל ומגוננת על גופו בגופה.

יותר מעשרים דקות היא חוטפת בעיטות, יריקות, קללות ואגרופים,

סיגריות מכובות עליה, אבל עד הגעת המשטרה היא לא זזה ומגנה עליו.

יותר מאוחר כשהיא נשאלת מה הוביל אותה לעשות את המעשה היא עונה "אכן, הערבי דקר ילדים. למרות זאת, כיהודים, בני העם הנבחר, עלינו לקחת נשימה עמוקה בטרם ניקח את החוק לידינו". פרוינד, אישה חרדית מאמינה ובת לניצולי אושוויץ. סיפרה שהיא מאמינה שזה מה שדרש ממנה אלוהים ושזה מה שעליה לעשות, ושלנו כיהודים אסור לאבד את עצמנו לדעת, ושעלינו לשמור על צלם האנוש שבנו.

המעשה של בלה עורר הדים גדולים בישראל ובעולם כולו.

בארץ, התעורר פולמוס בנוגע לדרך בה פעלה, ובלה סבלה מאיומים והתנכלויות במשך שנים, כל זאת למרות פסק הלכה של הרב הראשי שקבע שבלה עשתה את המעשה הנכון הלכתי ומוסרי.

לפני מספר שבועות נתקלתי בשיר ישן של הדג נחש - "בלה בליסימה".

השיר נכתב ע"י שאנן סטריט שמקונן על כך שבלה נשכחה מהתודעה הציבורית.

השיר נפתח במילים: "זה סיפור איתו ראוי ילדים לחנך." ואכן, זה סיפור עליו ראוי ורצוי לחנך, לאורה של גיבורה שאינה מגיעה משדה הקרב, אלא משדה החיים, גיבורה אמיתית שראויה לשמש לנו מגדלור ומצפן ערכי, גיבורה שנשכחה וראוי שתחזור לתודעה.

זה סיפור איתו ראוי ילדים לחנך

זה סיפור ראוי

בלה בליסימה/הדג נחש

יום שלישי, 12 במאי, 1992 יוצאת אישה

מביתה בירושלים

יום רגיל סטנדרטי לא מיוחד כמו כל הימים

פול ילדים ברחובות היתה שביתת מורים

באותה שעה ממש מחבל נאלח משליך

סכין מטבח איתה דקר שני נערים חפים

עוד פיגוע מטורף אכזרי עוד פיגוע לאומני

הוא פותח במנוסה כי אחריו דולק המון

שתופס אותו כעבור מספר שניות בתוך

חניון

עשרות אנשים בועטים בו הם רוצים לסגור

חשבון אני לא שופט אותם, זה מקרה בלי

הגיון

זה מצב פגום, עגום, ארוך, לא ברור אבל

אז מגיעה האישה ומשנה את סוף הסיפור

כי על המחבל היא מיד נשכבת ומגוננת

בגופה על טרוריסט אבל גם אדם שבלי

גופה היה גופה

"אני לא מבין, לא פחדת עם מטורף

מתחתייך וההמון כה קרוב? לא היה קל

יותר לקום ולעזוב?"

ענתה לעיתונאי שלא היה לה זמן לחשוב המקרה של האישה הזאת נחרט לי בראש

מאיפה הכח לשכב בלי לזוז, בלי לחשוש שואל את עצמי מה הייתי עושה במקומה

לו בדיוק באותה שעה הייתי נקלע לסביבה ברור לי שלא הייתי בא ובוועט

אבל אם להיות הגון ולומר את האמת לא נראה לי שהייתי מסוגל לנהוג כמוה

הרבה יותר מתאים לי לקום ולברוח אז מקסימום לנסות למצוא שוטר או משהו

אבל היא שכבה שם עד שכוחותיה תשו עשרים דקות היא חטפה שם בעיטות

הילדים שלה ראו ולא הפסיקו לבכות.

הגברת לסמל לא הפכה ושמה נמחק למעשה מהתודעה.
אין בול שלה אולי כי ישראל עוד בשלה ולא בשלה
לאמץ לחיקה גיבור שגבורתו לא מלחמתית, גיבור
שגבורתו היא לא צבאית, גיבור שגבורתו רק מוסרית,
גיבור אישה, ועוד חרדית.

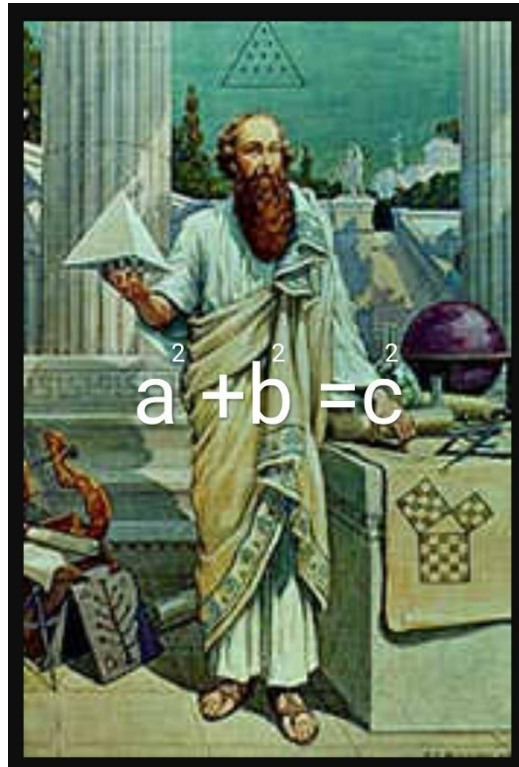
דעי לך אישה יקרה שלא שכחתי את סיפור גבורתך לעצמי הבטחתי
שזה סיפור איתו ראוי ילדים לחנך
בלה בליסימה בלה בליסימה

הפילוסופיה של המתמטיקה | יובל פורת

עקרונות אלו גרמו לפיתגורס להגיע לתגליות חשובות- הוא גילה למשל שאפשר להסביר מוזיקה בעזרת מתמטיקה- לכל צליל יש מספר שבו הוא זז.

אולם, האסכולה הייתה, בניגוד למה שהייתם מצפים, מעין כת דתית: הם הקפידו על סודיות, ומבחן הקבלה היה חמש שנים של שתיקה. הם האמינו בגלגול נשמות, הקרבת קורבנות והימנעות מאכילת בשר (צמחונות). התגליות המתמטיות שלהם קיבלו מעמד דתי וקדוש, והפילוסופים נתפסו כאנשי דת. המשך בעמ' הבא

שניתן להסביר הכול בעזרת המתמטיקה, ודבר שאי אפשר להסבירו בעזרת מתמטיקה - לא קיים.

אם אזכיר בפניכם את השם "פיתגורס", כנראה שפלאשבק מזוויע מתקופת הבגרויות יעלה לעיני רוחכם, אבל מה אתם יודעים עליו עוד חוץ מהמשפט המפורסם שלו? (משפט פיתגורס $a^2 + b^2 = c^2$)

הידעתם שאסכולה פילוסופית שלמה נוסדה על ידיו? לאסכולה הפיתגוראית, שבראשה עמד פיתגורס, יש רעיונות מעניינים מאוד, אך גם קצת מוזרים:

הם האמינו שהעיסוק במתמטיקה ופילוסופיה מטהר את הנפש, ושהמספר הוא הבסיס לעולם- כלומר,

זמני השבת

18:01	17:04	כפר אדומים סופה ירושלים עידן
18:04	17:07	
18:01	16:44	
18:04	16:58	

אז מה אתם חושבים? לכל דבר בעולמינו יש הסבר מתמטי? כולנו לא יותר ממספרים? או שיש דברים ללא הסבר? אולי דברים בקנה מידה גדול כמו אלוהים והיקום, או דברים בקנה מידה קטן ופנימי כמו הנפש שלנו... מידה גדול כמו אלוהים והיקום, או דברים בקנה מידה קטן ופנימי כמו הנפש שלנו.

מזג האויר

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	שבת	יום ו'
10° 18°	11° 18°	11° 17°	9° 17°	12° 17°	12° 20°	12° 21°

*
סופה
 *

*
כפר
אדומים

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	שבת	יום ו'
8° 15°	8° 15°	8° 16°	7° 14°	9° 14°	9° 21°	11° 18°

שלחו לנו קטעים לגליון בשבוע הבא! vedarashta@gmail.com